

Avtalspension ITP

Försäkringsvillkor 2024:1

Gäller även för Livsarbetspremier

Dessa villkor gäller för försäkringsavtal tecknade från 1 juli 2010 till 30 juni 2013.

Innehållsförteckning

Allmänna villkor.....	3
1. I Avtalspension ITP kan följande försäkringar ingå	3
2. Behörighet att teckna försäkring	3
3. Ikraftträdande av avtal och inträde av försäkringsskydd.....	3
4. Uppsägning av avtal och upphörande av försäkringsskydd.....	3
5. Handelsbanken Livs rätt att ändra försäkringsavtal.....	3
6. Hälsoprövning	3
7. Premie och premiebetalning	4
8. Förvaltning av försäkringskapitalet	4
9. Äganderätt samt rätt att ändra eller på annat sätt föfoga över försäkringen	5
10. Ändringsrätt vid inträffad familjehändelse	5
11. Återköp.....	5
12. Flytt av försäkringskapital	5
13. Begränsningar i försäkringens giltighet	5
14. Avgifter.....	5
15. Tidpunkt och sätt för utbetalning.....	5
16. Räntebestämmelser vid utbetalning.....	6
17. Förmånstagare	6
18. Avkastningsskatt	7
19. Ansvar för felaktiga och försenade meddelanden	7
20. Ansvarsbegränsning.....	7
21. Information till den försäkrade	7
22. Behandling av personuppgifter	7
23. Skaderegistrering	7
Produktvillkor	8
Försäkringsförmåner	8
Utbetalning	8
Ordförklaringar.....	10
Kundklagomål i Handelsbanken Liv	11
Om du inte är nöjd med Handelsbanken Livs beslut	11

Allmänna villkor

Försäkringsgivare är Handelsbanken Liv Försäkringsaktiebolag med organisationsnummer 516401–8284 och med säte i Stockholm. I fortsättningen benämnt Handelsbanken Liv.

Dessa villkor gäller för de försäkringsåtaganden Handelsbanken Liv tillhandahåller i form av fondförsäkring enligt ITP-planen ITP 1 och ITPK samt ITPKPP (inom ITP 2), ITPK och ITPK PP benämns i dessa villkor gemensamt ITPK. Villkoren gäller även för Livsarbetstidspremier som vi fortsättningsvis benämner som LP. Med Avtalspension ITP avses i dessa villkor ITP 1, ITPK och LP, om inget annat sägs.

Fondförsäkring för Avtalspension ITP bygger på en överenskommelse träffad mellan kollektivavtalsparterna, Svenskt Näringsliv och Förhandlings- och samverkansrådet PTk. Inom ITP 2 gäller villkoren även för anställda som följer pensionsöverenskommelsen mellan Tidningsutgivarna, Svenska Journalistförbundet, Tjänstemannaförbundet HTF och Ledarna. LP bygger på ett avtal mellan vissa centrala arbetsgivare- och arbetstagarförbund.

ITP 1, ITPK och LP är i alla delar separata försäkringar, men med i vissa avseenden likalydande regelverk. I de fall villkoren avviker från varandra anges det särskilt.

Collectum AB, i fortsättningen kallat Collectum, ansvarar för att administrera Avtalspension ITP och LP. Administrationen innebär bland annat att teckna pensioneringsavtal med arbetsgivarna, samla in uppgifter relaterade till anställning, förmedla anställdas val av placering och efterlevandeskydd samt fakturera premier.

Svenskt Näringsliv och PTk har kommit överens om att information om och administration av kollektivavtalad pension och försäkring ska ske under varumärket Avtalat. På avtalat.se kan den försäkrade logga in för att se sitt innehav, göra val, genomföra flytt och få information om sin Avtalspension ITP.

Försäkringsavtalet grundar sig på de uppgifter som försäkringstagaren lämnat till Collectum eller de val som den försäkrade anmält till Avtalat eller till Handelsbanken Liv. Informationen ska ske skriftligt.

Om någon uppgift är oriktig eller ofullständig, gäller bestämmelserna i försäkringsavtalslagen. Handelsbanken Liv har rätt att på sådan grund säga upp försäkringsavtalet.

Utöver dessa villkor gäller vidare försäkringsavtalslagen eller allmän svensk lag i övrigt. Dessutom kan innehållet i respektive kollektivavtal samt ITP-nämndens beslut få betydelse för tillämpningen av försäkringsavtalet. ITP-nämndens beslut kan överprövas av Pensionsskiljenämnden.

1. I Avtalspension ITP kan följande försäkringar ingå

- Ålderspension
- Ålderspension med återbetalningsskydd

2. Behörighet att teckna försäkring

Avtalspension ITP kan tecknas i Handelsbanken Liv av den som arbetar hos arbetsgivare som tecknat pensioneringsavtal med Collectum. Försäkringen tecknas som tjänstepension, med arbetsgivaren som försäkringstagare och den anställda som försäkrad.

3. I kraftträdande av avtal och inträde av försäkringsskydd

Försäkringsavtalet börjar gälla när Handelsbanken Liv har fått besked om den försäkrades val från Collectum om att anställd ska omfattas av försäkring hos Handelsbanken Liv.

Försäkringsskyddet inträder när Collectum meddelat Handelsbanken Liv om den försäkrades val, under förutsättning att premien eller försäkringskapital därefter överförs till bolaget.

4. Uppsägning av avtal och upphörande av försäkringsskydd

Försäkringsavtalet och försäkringsskyddet upphör vid försäkringstidens slut, det vill säga när försäkringen är slututbetald, om inget annat anges i försäkringsbeskedet eller när försäkringen sägs upp.

När uppsägning av ett försäkringsavtal från Handelsbanken Livs sida fått verkan medför uppsägningen att ålderspensionen med återbetalningsskydd kan nedsättas enligt punkt 13.

Vid flytt av försäkringskapital upphör försäkringen senast att gälla när försäkringskapitalet har överförts till den mottagande försäkringsgivaren.

5. Handelsbanken Livs rätt att ändra försäkringsavtal

Handelsbanken Liv har rätt att under försäkringstiden ändra villkoren för försäkringsavtalet om det behövs på grund av avtalets art eller annan särskild omständighet som anges nedan. Ändringen kan avse beräkningsantaganden, avgifter och försäkringsvillkor i övrigt.

Andra särskilda omständigheter är till exempel att det kollektivavtalade pensionsavtalet ändras, beslut av ITP-nämnden, ändring av lagstiftning, lagtillämpning, myndighets föreskrift, eller annan grundläggande förutsättning för försäkringsavtalet som Handelsbanken Liv inte råder över.

För att en ändring i försäkringsvillkoren ska få verkan mot försäkrad eller förmånstagare fordras att Collectum godkänt ändringen samt att vederbörande skriftligen informerats. Ändringen gäller då från nästkommande premieöverföring och får med vissa undantag verkan för redan uppkommit kapital. Om premieöverföringen avslutats börjar ändringen att gälla när den försäkrade fått informationen från Handelsbanken Liv.

Ändringar på grund av ändrad lagstiftning, lagtillämpning eller myndighets föreskrift kan börja gälla omedelbart.

Förlängning av försäkringen

Handelsbanken Liv har rätt att förlänga försäkringen med ett år från avtalad utbetalningstidpunkt, om försäkrad inte svarar på Handelsbanken Livs avisering inför den avtalade utbetalningstidpunkten. Om försäkringen förlängs fortsätter försäkringsavtalet att gälla på samma sätt, med vid var tid gällande försäkringsvillkor, som innan förlängningen. Utbetalning kan dock aktualiseras när som helst efter ursprungligt avtalad utbetalningstidpunkt. Om tidpunkt och sätt för utbetalning, se punkt 15.

6. Hälsoprövning

Vid nyteckning av Ålderspension eller Ålderspension med återbetalningsskydd krävs ingen hälsoprövning.

Hälsoprövning kan krävas vid vissa typer av ändringar, vilket framgår av produktvillkoren. Hälsoprövning krävs inte vid familjehändelse, se punkt 10.

Bedömningen avser hälsoförhållandena med mera intill den tidpunkt då den försäkrades begäran om ändring samt fullständiga handlingar lämnats till Avtalat.

7. Premie och premiebetalning

Premien betalas av arbetsgivaren. Collectum fakturerar arbetsgivaren och ansvarar för att premien månadsvis vidarebefordras till Handelsbanken Liv. Varje premie ger upphov till ett visst försäkringskapital. Kapitalets storlek är beroende av avkastningen och de avgifter och antaganden om livslängd som Handelsbanken Liv tillämpar, samt den avkastningsskatt som Handelsbanken Liv är skyldig att betala.

Rättelse av för högt inbetald premie kan innebära att beloppet återtas från försäkringen. Återbetalning sker till Collectum och med stöd av administrationsavtalet mellan Collectum och Handelsbanken Liv. Försäkringskapitalet minskas på så sätt att försäkringen får samma värde som om denna premie inte inbetalats.

8. Förvaltning av försäkringskapitalet

Kapitalet placeras i sådana fonder som enligt Handelsbanken Livs regler kan knytas till försäkring. Handelsbanken Liv har rätt att bestämma ett högsta antal fonder som samtidigt får vara knutna till försäkringen. Fondandelarna ägs av Handelsbanken Liv. Handelsbanken Liv har inte något ansvar för värdeutvecklingen av fondandelarna.

När och hur placeras premier och inflyttat kapital

Första premien kan placeras i fondförsäkring tidigast när avtalet börjat gälla. Placering av fondandelar sker inom fem bankdagar efter det att Handelsbanken Liv tagit emot uppgift från Collectum om den försäkrades val och premien mottagits i sin helhet. Det gäller även kommande premier och kapital som flyttas in till försäkringen.

Placering i fond sker till det andelsvärde som offentligt noterats för den dag transaktionen sker eller till motsvarande kurs som Handelsbanken Liv på objektiva grunder har bestämt.

Premierna och kapital placeras i fonder enligt gällande placeringsprofil. Placeringsprofilen kan ändras under premiebetalningstiden så att därefter förfallna premier fördelas i enlighet med den nya profilen.

Om inte den försäkrade anvisat någon placeringsprofil sker placering i den entrélösning som Handelsbanken Liv anvisar för dem som inte gör något val. Entrélösningen, Handelsbanken ITP Aktiv, innebär att den försäkrade lämnar fullmakt för Handelsbanken Liv att så länge, och i den omfattning Handelsbanken Livs entrélösning gäller för försäkringen, i den försäkrades ställe utöva placeringsrätten i enlighet med försäkringsavtalet och regelverket för fondportfölj för ITP-planen. Premier, inklusive kompletterande premier och i förkommande fall inflyttat kapital placeras i entrélösningen.

För entrélösningen gäller att placeringarna inom vissa angivna gränser fördelas mellan olika fonder, med varierande marknadsexponering och risknivå, och hanteras i två faser. I de olika faserna består entrélösningen av endera aktiefonder eller både av aktie- och räntefonder. Den första fasen startar från 25 års ålder och pågår till den månad den försäkrade fyller 56 år. Här placeras 100 procent i aktiefonder. I den andra fasen sker en succesiv reduktion av risknivån genom omplacering från aktiefonderna till en räntefond med i genomsnitt 3 procent per år fram till att den försäkrade uppnår 85 års ålder, då 90 procent av kapitalet finns i långgräntefonden och 10 procent i aktiefonderna.

Ålder	Aktiefonder procent	Räntefond procent
-55	100	0
65	70	30
70	55	45
75	40	60
80	25	75
85	10	90

Rebalansering av försäkringskapitalet sker varje år under den dag den försäkrade fyller år. Vid rebalansering sker det en omfördelning mellan de ingående fonderna i entrélösningen varvid fördelningen mellan fonderna justeras så att fördelningen avseende såväl aktiefonder som fördelningen mellan räntefond och aktiefonder återställs till aktuell fördelning.

Funktionen rebalansering är i kraft mellan 25 års och 55 års ålder samt efter 85 år då omplaceringen har upphört.

Den försäkrade kan göra egna fondval inom Avtalspension ITP. Information om aktuellt fondutbud finns på handelsbanken.se/itp

Försäkringen tillgodoräknas inte någon ränta innan fondplacering sker.

Ändra placeringsprofil och byta fonder

Den försäkrade har rätt att byta fonder för försäkringskapitalet samt ändra placeringsprofil för kommande premier inom aktuellt fondutbud för Avtalspension ITP. Försäkringskapitalets värde vid byte av fond är aktuellt fondandelsvärde. Fondbyte sker inom fem bankdagar från begäran. Begäran om ändring av placeringsprofil och fondbyte ska göras på våra digitala mötesplatser.

Handelsbanken Liv tar hänsyn till en omplaceringsorder per dag, och är inte skyldigt att genomföra en ofullständig eller felaktigt ifylld begäran.

Om försäkringstagare/försäkrad/förmånstagare har adress i USA, eller annat land med restriktioner för handel med fonder, kan rätten att göra placeringar och omplaceringar avseende försäkringskapitalet begränsas helt eller delvis.

Från 16 januari 2024 gäller följande.

Utifrån vad Handelsbanken Liv vid var tid anvisar inom Avtalspension ITP, har den försäkrade rätt att välja ett annat portföljsparande än entrélösningen Handelsbanken ITP Aktiv. Om den försäkrade väljer annat anvisat portföljsparande än Handelsbanken ITP Aktiv kan den försäkrade inte senare välja Handelsbanken ITP Aktiv på nytt. Från 16 januari 2024 gäller dessutom att - om den försäkrade väljer bort Handelsbanken ITP Aktiv för att i stället göra ett eget fondval - att den försäkrade därefter inte kan välja Handelsbanken ITP Aktiv på nytt.

Ändra fondutbud

Om en fond som kan knytas till en försäkring inte längre motsvarar Handelsbanken Livs kvalitetskrav eller på grund av omständighet utanför Handelsbanken Livs kontroll, förbehåller sig Handelsbanken Liv rätten att stänga en fond för ytterligare premier och/eller fondbyten. Av samma skäl förbehåller sig Handelsbanken Liv även rätten att utesluta en fond ur tillgängligt fondutbud. Medel i en utesluten fond omplaceras då, i enlighet med ITP-nämndens godkännande, i annan lämplig fond eller, om sådan fond inte finns i aktuellt fondutbud för Avtalspension ITP, i en korträntefond, s k penningmarknadsfond. Handelsbanken Liv har inte rätt att ta ut avgift för sådan omplacering.

Handelsbanken Liv informerar innan sådan förändring och/eller fondbyte görs. I allmänhet är det den försäkrade som har rätten att byta fonder. Där så är fallet är i denna punkt försäkringstagare och den försäkrade samma person.

Riskkompensation

Försäkring vars försäkringskapital inte helt omfattas av återbetalningsskydd tillförs riskkompensation. Beräkningen av riskkompensationen baseras på Handelsbanken Livs tillämpade antagande om livslängd för denna försäkring. Handelsbanken Liv har rätt att ändra tillämpat livslängdsantagande under försäkringstiden.

9. Äganderätt samt rätt att ändra eller på annat sätt förfoga över försäkringen

Arbetsgivaren är försäkringstagare och den försäkrade är oåterkalllig förmånstagare i fråga om rätten till försäkringsförmånen. Behörighet att förfoga över försäkringen tillkommer i första hand den försäkrade och i andra hand förmånstagare.

Ändring kan inte, utan samtycke från Handelsbanken Liv, ske på annat sätt än vad som framgår av dessa allmänna villkor eller produktvillkoren.

Den försäkrade har rätt att vidta åtgärder i de avseenden som framgår nedan:

- vid pensioneringstillfället ändra pensionsålder och utbetalningstid. Om du skjuter upp ditt uttag av ålderspension behöver du bekräfta utbetalningstid vid ditt nya pensioneringstillfälle.
- lägga till eller ta bort återbetalningsskydd. I förstnämnda fall efter familjehändelse eller godkänd hälsoprövning. Vid tillägg av återbetalningsskydd enbart för framtida premier krävs inte familjehändelse eller godkänd hälsoprövning. Se även under punkt 10.
- byta fonder
- ändra förmånstagarförordnande
- byta placeringsprofil för kommande premier
- begära flytt av försäkringskapital

Vid byte av arbetsgivare inom avtalsområdet sker automatiskt överlåtelse av försäkringen till den nye arbetsgivaren.

Ändring från tjänstepension till privat pension kan inte ske.

Pantsättning kan inte ske. Försäkringen får heller inte ändras på sådant sätt att de inte längre uppfyller bestämmelserna i inkomstskattelagen.

Efter den försäkrades död har förmånstagare rätt att byta fonder. Finns flera förmånstagare kan byte av fonder endast göras om förmånstagarna är överens.

10. Ändringsrätt vid inträffad familjehändelse

Denna ändringsrätt är en rätt att, utan hälsoprövning, byta till försäkring med återbetalningsskydd även för intjänat kapital om den försäkrade gifter sig eller inleder sådant samboende som avses i sambolagen eller får arvsberättigat barn.

Skriftlig begäran om ändring görs till Avtalat och måste göras inom ett år från sådan händelse. Rätten att lägga till återbetalningsskydd gäller till dess att ålderspensionen börjat betalas ut helt eller partiellt.

11. Återköp

Försäkringen kan inte återköpas.

12. Flytt av försäkringskapital

Försäkrad kan begära flytt av försäkringskapital till en försäkringsgivare och försäkring som är godkänd av kollektivavtalsparterna.

Flytt ska ske i enlighet med bestämmelserna i inkomstskattelagen. Flytten ska även följa regler i ITP-nämndens flyttregelverk, samt de regler som upprättats mellan Collectum och Handelsbanken Liv.

Försäkringskapital kan flyttas till försäkring med motsvarande omfattning. Det innebär att flytt från försäkring utan återbetalningsskydd endast kan göras till försäkring utan återbetalningsskydd. Flytt från försäkring med återbetalningsskydd endast kan göras till försäkring med återbetalningsskydd.

Begäran om flytt ska göras till Avtalat. Flytt kan inte göras om försäkrad avlidit, eller om utbetalning pågår helt eller partiellt.

Det flyttbara försäkringskapitalet utgörs av fondandelarnas värde vid tidpunkten för försäljning.

Genomförs flytten senare än av Collectum senaste angiven dag beräknas räntekompensation med 8 procent på årsbasis plus Riksbankens referensränta ner till 0 procent.

13. Begränsningar i försäkringens giltighet

Har den försäkrade lämnat oriktiga eller ofullständiga uppgifter om hälsoförhållanden eller tidpunkt för familjehändelse kan detta medföra inskränkning i Handelsbanken Livs förpliktelser. Detta innebär att försäkringens återbetalningsskydd kan reduceras till den omfattning det skulle ha haft med hänsyn till om riktiga och fullständiga uppgifter lämnats.

Om oriktigheten eller ofullständigheten upptäcks innan försäkringsfall ska Handelsbanken Liv utan oskäligt dröjsmål skriftligen meddela den försäkrade att försäkringsskyddet är reducerat. Handelsbanken Liv har även rätt att säga upp försäkringen i enlighet med försäkringsavtalslagens bestämmelser.

Påföljderna vid oriktiga eller ofullständiga uppgifter gäller även mot förmånstagare.

14. Avgifter

Handelsbanken Liv tar ut avgifter för att täcka kostnader under hela försäkringstiden. Avgifter tas ut enligt gällande administrationsavtal mellan Collectum och Handelsbanken Liv. Avgifter tas ut fortlöpande från försäkringskapitalet genom minskning av antalet fondandelar. Information om gällande avgifter finns på handelsbanken.se/itp.

För fonder som är knutna till försäkringen tas en fondförvaltningsavgift ut. Eventuell rabatt på fondförvaltningsavgiften beräknas och tillförs försäkringen fortlöpande genom köp av nya fondandelar enligt samma fördelning som gäller för befintligt fondinnehav. Information om gällande fondförvaltningsavgift och eventuell rabatt finns på handelsbanken.se/itp.

Storleken på avgifter samt sättet att ta ut avgifter kan ändras under försäkringstiden efter godkännande av kollektivavtalsparterna.

15. Tidpunkt och sätt för utbetalning

Standardåldern för pensionsuttag är för närvarande 66 år för ITP 1 och 65 år för ITP 2 (ITPK) och LP. Begäran om uttag av ålderspension kan göras av den försäkrade vid avtalad pensionsålder. Utbetalningen av försäkringens fondandelar fördelas under utbetalningstiden enligt de regler som Handelsbanken Liv tillämpar för den aktuella försäkringen. Fördelning sker med hjälp av särskilda antaganden om bland annat livslängd, prognosränta, framtida avgifter och framtida uttag av skatt. Handelsbanken Liv har rätt att ändra dessa antaganden.

Utbetalning sker till den kurs som noterats, eller som Handelsbanken Liv på objektiva grunder bestämt, förutsatt att försäljning kan ske i samtliga till försäkringen knutna fonder.

Utbetalningen sker på Handelsbanken Livs ordinarie utbetalningsdag. Uppgift om ordinarie utbetalningsdag finns på handelsbanken.se/avtalspension och kan också lämnas av Handelsbanken Direkt.

Belopp som utbetalas ska uppgå till den minimigräns för periodisk utbetalning som Handelsbanken Liv tillämpar. Bolaget har rätt att ändra periodisk utbetalning och betala ut hela försäkringskapitalet med en slututbetalning om medgivande ges av försäkrad.

Har utbetalning gjorts under felaktiga förutsättningar är betalningsmottagaren skyldig att återbetala beloppet.

Utbetalning vid dödsfall

Vid utbetalningar av pension på grund av den försäkrades död beräknas utbetalningen inför varje utbetalningstillfälle med hjälp av gällande antaganden vid beräkningstillfället. Handelsbanken Liv är skyldigt att registrera dödsfallet inom fem bankdagar från det att Handelsbanken Livs huvudkontor erhållit handlingar som styrker dödsfallet.

Anmälan om dödsfall görs skriftligt till Handelsbanken Liv snarast möjligt. Den som gör anspråk på utbetalning ska styrka sin rätt till beloppet. De handlingar och övriga upplysningar som är av betydelse för bedömning av försäkringsfallet ska lämnas och skickas in utan kostnad för Handelsbanken Liv.

Medgivande för Handelsbanken Liv att för bedömning inhämta upplysningar från läkare, annan sjukvårdspersonal, sjukhus, annan sjukvårdsinrättning, allmän försäkringskassa eller annan försäkringsinrättning ska lämnas om Handelsbanken Liv begär det.

Om det med hänsyn till dödsorsak eller av annat skäl finns anledning att utreda om någon uppgift som lagts till grund för försäkringen varit oriktig eller ofullständig, behöver utbetalning inte ske förrän en månad förflutit efter att sådan utredning, som ska bedrivas med skyndsamhet, avslutats.

Utbetalning sker till den kurs som noterats, eller som Handelsbanken Liv på objektiva grunder bestämt, förutsatt att försäljning kan ske i samtliga till försäkringen knutna fonder.

Belopp som utbetalas ska uppgå till den minimigräns för periodisk utbetalning som Handelsbanken Liv tillämpar. Bolaget har rätt att ändra periodisk utbetalning och betala ut hela försäkringskapitalet med en slututbetalning.

Har utbetalning gjorts under felaktiga förutsättningar är betalningsmottagaren skyldig att återbetala beloppet.

Utbetalningssätt

Handelsbanken Liv har rätt att bestämma på vilket sätt utbetalning ska ske. Utbetalning görs i regel till konto i Handelsbanken. Handelsbanken Liv har rätt att för ändamålet öppna nytt konto i Handelsbanken.

16. Räntebestämmelser vid utbetalning

Dröjsmålsränta

Om utbetalning av pension sker senare än en månad, efter det att rätten till ersättning inträtt och fullständigt underlag för utbetalning lagts fram till Handelsbanken Liv, betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen för tid därefter. Dröjsmålsränta beräknas även på upplupen förräntningsrörelseränta.

Så snart dröjsmål föreligger hos Handelsbanken Liv ersätts eventuell förräntningsrörelseränta med dröjsmålsränta.

Förräntningsrörelseränta

Om utbetalning av pension sker senare än en månad efter den försäkringstekniska förfallodagen betalar Handelsbanken Liv förräntningsrörelseränta på förfallet belopp.

Förräntning sker från och med en månad efter nämnda dag med den för Handelsbanken Liv gällande räntesatsen.

17. Förmånstagare

Utbetalning av ålderspension sker till den försäkrade.

Utbetalning av återbetalningsskydd sker till insatt förmånstagare. Den försäkrade har rätt att själv bestämma vem som ska vara förmånstagare. Har inget förordnande anmälts till Collectum eller Avtalat gäller det generella förordnande som anges i produktvillkoren.

En ändring av ett förmånstagarförordnande kan endast ske genom att den försäkrade skriftligt meddelar Avtalat om ändringen.

Tillåtna förmånstagare

För pensionsförsäkring begränsar inkomstskattelagen kretsen av möjliga förmånstagare till make/sambo, tidigare make/sambo samt barn till den försäkrade eller dennes make/sambo eller tidigare make/sambo. Även fosterbarn och bortadopterade barn kan vara förmånstagare, däremot inte barnbarn. Omfattar förordnandet annan person är det i den delen utan verkan.

Tolkning av förmånstagarförordnande

Om inte annat framgår av omständigheterna i det enskilda fallet gäller följande vid tolkning och tillämpning av förmånstagarförordnande.

Med make avses person som den försäkrade är gift med eller registrerad partner. Make är förmånstagare även när mål om äktenskapsskillnad eller mål om upplösning av registrerat partnerskap pågår.

Med sambo avses ogift person, som under äktenskapsliknande förhållanden eller under förhållanden som liknar registrerat partnerskap, vid dödsfallet stadigvarande sammanbott med ogift försäkrad förutsatt att de

- har eller har haft eller väntar barn tillsammans, eller
- tidigare har varit gifta med varandra eller levt samman i registrerat partnerskap, eller i vart fall
- stadigvarande sammanbott sedan minst sex månader.

Med barn avses arvsberättigade barn. Barn som inte är arvsberättigade, till exempel styvbarn, fosterbarn och bortadopterade barn måste namnges för att vara förmånstagare. Försäkringsbeloppet fördelas lika mellan barnen och varje gren får lika stor andel av beloppet. I avlidit barns ställe inträder övriga barn om inte annat framgår av produktvillkoren. Vid förordnandet make och barn eller sambo och barn får maken/sambon hälften och barnen hälften. Är maken/sambon avliden får barnen hela beloppet. Om alla barn är avlidna får maken/sambon hela beloppet. Med barn avses här detsamma som angivits ovan.

I det fall en namngiven förmånstagare är avliden vid tidpunkten för utbetalning upphör förordnandet till denne och utbetalning av dennes del sker till övriga namngivna förmånstagare.

I den mån annan än namngiven förmånstagare är avliden eller inte vill ta emot sitt förvärv, ska dennes rätt övergå till den förmånstagare som enligt förordnandet står närmast i tur.

Om en förmånstagare har avlidit eller om förordnandet som avseende denne har förfallit eller på annat sätt inte kan verkställas och det varken av förordnandet eller av övriga omständigheter kan utläsas vem som ska träda in i förmånstagarens ställe, ska dennes andel tillfalla övriga förmånstagare om inte annat framgår av produktvillkoren. I den mån förmånstagarna har rätt till olika andel eller belopp ska förmånstagarnas andel eller belopp ökas utan att den relativa fördelningen dem emellan förändras.

Twist om tolkning av förmånstagarförordnande

Om twist uppkommer beträffande tolkning av ett förmånstagarförordnande eller dess omfattning i övrigt tar Handelsbanken Liv inte ställning till tvisten annat än om något av anspråken framstår som uppenbart oggrundat.

I avvaktan på att de tvistande kommer överens eller tvisten prövas i domstol förräntar Handelsbanken Liv förfallet belopp med den räntesats som Handelsbanken Liv vid varje tillfälle tillämpar.

Handelsbanken Liv kan även välja att sätta ned förfallet belopp hos länsstyrelsen.

18. Avkastningsskatt

Handelsbanken Liv är skyldigt att betala avkastningsskatt på försäkringskapitalet. Avkastningsskatt beräknas enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel.

För att täcka Handelsbanken Livs skattekostnader minskas försäkringens försäkringskapital varje år med motsvarande belopp som Handelsbanken Liv har att betala i avkastningsskatt.

19. Ansvar för felaktiga och försenade meddelanden

Anspråk på Handelsbanken Liv kan inte grundas på uppgifter i dokument eller meddelande från bolaget om dokumentet eller meddelandet på grund av misstag fått felaktig formulering, såvida inte Handelsbanken Liv underlåter att rätta uppgiften snarast sedan felet upptäckts.

Om Handelsbanken Liv enligt dessa villkor är skyldigt att underrätta annan part anses skyldigheten fullgjord då underrättelsen skickats, oavsett om den når mottagaren.

Meddelande från den försäkrade eller annan berättigad ska anses ha inkommit till Handelsbanken Liv den dag meddelandet ankomststämplat eller på annat sätt daterats hos Handelsbanken Livs huvudkontors.

Den försäkrade eller annan berättigad ska utan dröjsmål påtala dels eventuella fel i mottagna handlingar och dels om bekräftelse på att begärd åtgärd inte kommit denne till handa.

Handelsbanken Liv är inte ansvarigt för skada som skulle ha kunnat undvikas om reklamation skett utan dröjsmål.

20. Ansvarsbegränsning

Handelsbanken Liv utger inte dröjsmålsränta och ansvarar inte heller för förlust som kan uppstå om fondtransaktion, utredning eller utbetalning fördröjs beroende på svenskt eller utländskt lagbud, svensk eller utländsk myndighetsåtgärd, krigshändelse, terrorattacker, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet.

Förbehållet i fråga om strejk, blockad, bojkott och lockout gäller även om Handelsbanken Liv självt är föremål för eller vidtar sådan konfliktåtgärd. Handelsbanken Liv ska dock göra vad som skäligen kan begäras av Handelsbanken Liv för att begränsa de skador som kan uppkomma för försäkringstagaren.

Skada som uppkommit i andra fall ersätts inte om Handelsbanken Liv varit normalt aktsamt.

21. Information till den försäkrade

Efter det att försäkringsavtal har träffats mellan Handelsbanken Liv och den försäkrade, får den försäkrade ett försäkringsbesked som

en bekräftelse på att försäkringsavtal kommit till stånd. Nytt försäkringsbesked lämnas vid vissa ändringar till exempel vid tillägg av återbetalningsskydd och ändring av utbetalningstid.

En gång per år informeras den försäkrade om aktuellt värde samt under närmast föregående år inbetalda premier och uttagna avgifter med mera. Aktuellt värde finns även att tillgå via Handelsbankens internetjänst eller på våra digitala mötesplatser. Collectum utfärdar under varumärket Avtalat dessutom en gång per år ett årsbesked där den försäkrades samlade Avtalspension ITP framgår.

22. Behandling av personuppgifter

Som personuppgiftsansvarig behandlar Handelsbanken Liv personuppgifter för att kunna erbjuda och leverera de försäkringar och tjänster som vi har kommit överens om och för andra ändamål som att till exempel följa lagar och andra regler.

Utförlig information om Handelsbanken Livs behandling av personuppgifter och dina rättigheter i samband med sådan behandling finns på www.handelsbanken.se.

Har du frågor, synpunkter eller klagomål kring hur vi behandlar dina personuppgifter kan du kontakta vårt dataskyddsombud på dpo@handelsbanken.se eller skriva till följande adress:

Handelsbanken
Dataskyddsombud
106 70 Stockholm

För eventuella klagomål rörande behandlingen av dina personuppgifter kan du även kontakta tillsynsmyndigheten, Integritetsskyddsmyndigheten, imy@imy.se

23. Skaderegistrering

Handelsbanken Liv använder sig också av ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR). Detta register innehåller vissa uppgifter om skadan samt uppgift om vem som begärt ersättning och används endast i samband med skadereglering. Det innebär att Handelsbanken Liv får reda på om du tidigare anmält någon skada hos annat försäkringsbolag. Ändamålet med GSR är att tillhandahålla ett underlag till försäkringsföretag för att identifiera oklara försäkringsfall. Därigenom kan företagen motverka utbetalning av ersättningar som baseras på oriktiga uppgifter. Uppgifterna kan även användas i avidentifierad form för statistiska ändamål.

Personuppgiftsansvarig för GSR är Skadeanmälningsregister (GSR) AB, Box 24171, 104 51 Stockholm. Se www.gsr.se för mer information om den behandling av uppgifter som förekommer i registret.

Produktvillkor

Försäkringsförmåner

- Alderspension
- Alderspension med återbetalningsskydd

Alderspension

Alderspensionen baseras på det försäkringskapital som byggts upp genom inbetalning av premier.

Pensionen varierar med värdet av de fondandelar som är knutna till försäkringen när utbetalning ska ske.

Pensionen utbetalas livsvarigt från avtalad pensionsålder. Åldern för pensionsuttag är för närvarande 66 år för ITP 1 och 65 år för ITPK (ITP 2) och LP.

Vid pensioneringstillfället kan tidpunkten för första utbetalning ändras.

Om den försäkrade avlider före pensionsåldern upphör försäkringen att gälla utan att någon utbetalning sker.

Förmänstagare

Utbetalning av ålderspensionen sker alltid till den försäkrade i egenskap av förmänstagare. Förmänstagarförordnande får inte återkallas.

Återbetalningsskydd

Återbetalningsskydd innebär att pensionen betalas ut till förmänstagare vid den försäkrades dödsfall.

Vid dödsfall innan pensionen börjat betalas ut, betalas försäkringskapitalet ut till förmänstagare i fem år.

När ålderspensionen börjat betalas ut gäller försäkring med ett efterlevandeskydd under en viss tid, den så kallade garantitiden. Om den försäkrade inte gjort annat val är garantitiden 20 år med möjlighet att ändra den till mellan 5 och 20 år. Ändringen av garantitiden kan göras vid uppnådd pensionsålder.

Om den försäkrade valt tidsbegränsad utbetalning av ålderspensionen, mellan 5 och 20 år, kommer garantitiden att överensstämma med vald utbetalningstid.

Om den försäkrade avlider när utbetalningarna av ålderspensionen påbörjats, fortsätter utbetalningarna till förmänstagare som är i livet, fram till garantitidens slut.

Om den försäkrade väljer en kortare utbetalningstid än 5 år för sin ålderspension, upphör garantitiden att gälla och rätt till efterlevandeskydd /vid den försäkrades dödsfall/ saknas.

Förmänstagare

Utbetalning sker till, om inget annat förordnande anmäls till Collectum eller Avtalat, i första hand den försäkrades make/registrerad partner/sambo och i andra hand den försäkrades barn. Förmänstagare kan helt eller delvis avstå från sin rätt. Därvid inträder de närmast efter denna berättigade till utfallande belopp.

Förmänstagare kan väljas ur den krets som anges under punkt 17 i de allmänna villkoren.

Saknas förmänstagare sker ingen utbetalning av återbetalningsskydd.

Tillägg av återbetalningsskydd

Det är möjligt att lägga till återbetalningsskydd för framtida premier om återbetalningsskydd saknas.

Det är även möjligt att lägga till återbetalningsskydd för intjänat försäkringskapital vid inträffad familjehändelse enligt punkt 10 eller vid godkänd hälsoprövning.

Tillägg av återbetalningsskydd måste göras innan ålderspensionen börjat betalas ut helt eller partiellt.

Borttag av återbetalningsskydd

Det är möjligt att ta bort återbetalningsskyddet. Anmälan om borttag görs till Avtalat innan utbetalningen påbörjats. När utbetalningen påbörjats görs anmälan till Handelsbanken Liv. Har partiellt uttag påbörjats gäller borttag även återbetalningsskyddet på den del som inte är under utbetalning.

Om den försäkrade tagit bort återbetalningsskyddet efter att utbetalningen påbörjats kan det inte återinföras.

Premie och premiebetalning

Premier för ITP 1 och ITPK överförs månadsvis till Handelsbanken Liv via Collectum. Livsarbetsvidspremier (LP) överförs en gång per år.

Fortsättningsförsäkring och efterskydd

Rätt till fortsättningsförsäkring och efterskydd finns inte.

Utbetalning

Förtida uttag

För ITP 1 och ITPK gäller: Den försäkrade kan sänka pensionsåldern till tidigast månaden efter det att den försäkrade fyller 55 år, under förutsättning att denne samtidigt slutar förvärvsarbeta i pensioneringssyfte. Med pensioneringssyfte avses att den försäkrade har för avsikt att lämna förvärvslivet för att pensionera sig eller har för avsikt att förvärvsarbeta mindre än 8 timmar per vecka. Det förhållandet att den försäkrade inte kan förvärvsarbeta på grund av medicinsk arbetsoförmåga, som resulterat i sjukersättning/aktivitetsersättning från den allmänna försäkringen, ger inte rätt att sänka pensionsåldern.

För LP gäller: Den försäkrade kan sänka pensionsåldern till tidigast månaden efter att denne uppnått 55 års ålder. Vid förtida uttag av LP ställs inte krav på pensioneringssyfte.

Partiellt uttag

Den försäkrade kan ta ut sin pension i olika delar, så kallat partiellt uttag.

Med partiellt menas ett uttag av minst 10 procent av intjänat försäkringskapital per försäkring. Varje försäkring kan delas upp i minst två eller högst tre delar med möjlighet till olika uttagstider.

För ITP 1 och ITP 2 (ITPK) gäller: Uttaget kan göras tidigast från och med månaden efter det att den försäkrade fyllt 55 år. Kravet på pensioneringssyfte innebär att den försäkrade ska minska arbetstiden med minst samma proportionella andel som det partiella uttaget utgör av hel ålderspension. Det är möjligt att utöka det partiella uttaget tidigast 12 månader efter det att pensionen börjat utbetalas. Det är inte möjligt att göra ett partiellt förtida uttag samtidigt som sjukpension utbetalas för samma del.

För LP gäller: Uttaget kan göras tidigast från och månaden efter det att den försäkrade fyllt 55 år. Det är möjligt att utöka det partiella uttaget tidigast 12 månader efter det att pensionen börjat utbetalas. Vid förtida uttag av LP ställs inget krav på pensioneringssyfte.

Höjning av pensionsåldern

Det är tillåtet att höja pensionsåldern. Ändring av tidpunkten för uttag av pension kan ske längst till den månad den försäkrade fyller 95 år.

Tidsbegränsad utbetalning

För ITP 1 och LP gäller: I samband med begäran om utbetalning av ålderspension kan utbetalningen istället för livsvarigt ske under kortare tid, lägst 5, och högst 20 år. Om utbetalningarna påbörjats kan utbetalningstiden avkortas till lägst fem år, inklusive den tid som pensionen redan har betalats ut, efter godkänd hälsoprövning. Hälsoprövning görs av Handelsbanken Liv.

För ITPK gäller: I samband med begäran om utbetalning av ålderspension kan utbetalningen istället för livsvarigt ske under kortare tid, lägst 2 och högst 20 år. Om utbetalningarna påbörjats kan utbetalningstiden avkortas till lägst två år, inklusive den tid som pensionen redan har betalats ut, efter godkänd hälsoprövning. Hälsoprövning görs av Handelsbanken Liv.

Om utbetalningarna påbörjats kan utbetalningstiden ändras enligt inkomstskattelagens regler.

Anmälan om ändring

Anmälan om ändring av pensionsålder, helt eller partiellt uttag, borttag av återbetalningsskydd under utbetalning samt ändrad utbetalningstid görs till Handelsbanken Liv.

Anmälan om ändring till försäkring med återbetalningsskydd, borttag av återbetalningsskydd innan utbetalning, ändring av förmånstagarförordnande samt flytt av försäkringskapital görs till Avtalat.

Skatteregler

Försäkringen är i skattehänseende tjänstepensionsförsäkring (T) och omfattas av avkastningsskatt.

Ordförklaringar

Försäkringsförmån: Med försäkringsförmån avses den ersättning som betalas ut från en försäkring.

Förmånstagare är den eller de personer som har rätt till utbetalning från försäkringen om den försäkrade skulle avlida och har valt återbetalningsskydd.

Försäkrad är den på vars liv en försäkring gäller.

Försäkringskapital är det aktuella värdet på försäkringen. Försäkringskapitalet påverkas bland annat av inbetalda premier, avgifter och avkastning.

Försäkring är det enskilda försäkringsavtal avseende den försäkrade som avtalats mellan Handelsbanken Liv och försäkringstagaren/den försäkrade.

Försäkringstagare är den arbetsgivare som är ägare av försäkringen.

Placeringsprofilen anger i procent hur kommande premier och inflyttade försäkringskapital till försäkringen fördelas mellan valda fonder.

Kundklagomål i Handelsbanken Liv

Handelsbankens policy när det gäller klagomål är att de ska behandlas korrekt, omsorgsfullt och så skyndsamt som möjligt. Du har rätt att få ett sakligt svar och kan begära att få det skriftligt om du så önskar. Om ditt klagomål inte kan tillmötesgå har du rätt att få en motivering till detta.

Om du inte är nöjd med Handelsbanken Livs beslut

Om du vill att ett beslut ska omprövas, ska ärendet i första hand bedömas av Handelsbanken Livs klagomålsansvarig, e-post: klagomal_handelsbankenliv@handelsbanken.se

Beslut i ett ärende kan även prövas i:

Handelsbankens Försäkringsnämnd

Box 1325
111 83 Stockholm
E-post: klagomal_handelsbankenliv@handelsbanken.se
(ange Handelsbankens Försäkringsnämnd i rubriken)

Du har även möjlighet att kontakta instanser utanför försäkringsbolaget.

ITP-nämnden tar på begäran upp och prövar frågor rörande tolkning och tillämpning av ITP-planen och dess villkor. ITP-nämndens beslut kan överprövas av Pensionsskiljenämnden.

ITP-nämnden

Collectum AB
103 76 Stockholm,
Tel: 08-508 980 00
E-post: info@collectum.se

Om olika meningar ändå kvarstår hänvisar vi till:

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

Box 174
101 23 Stockholm
Tel: 08-508 860 00
Webbplats: www.arn.se

Personförsäkringsnämnden

Box 24067
104 50 Stockholm
Tel: 08-522 787 20
Webbplats: www.forsakringsnamnder.se/PFN

Allmänna Reklamationsnämnden och Personförsäkringsnämnden är nämnder för alternativ tvistlösning. En anmälan till nämnderna måste vara skriftlig. För att Allmänna Reklamationsnämnden ska pröva ärendet finns bl.a. vissa värde- och tidsgränser. Personförsäkringsnämnden prövar ärenden som innefattar försäkringsmedicinska bedömningar.

Saken kan även prövas i **allmän domstol**.

Råd och upplysning i försäkringsfrågor:

Konsumenternas försäkringsbyrå

Box 24215
104 51 Stockholm
Tel: 0200-22 58 00
Webbplats: www.konsumenternas.se

Konsumentvägledningen i din kommun

www.hallakonsument.se

